

ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНОМАТОК В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЇХ ВІКУ ТА ЖИВОЇ МАСИ ПРИ ПЕРШОМУ ПРОДУКТИВНОМУ ЗАПЛІДНЕННІ

Н.В.Ляшенко

Інститут тваринництва УААН

У статті викладено результати досліджень показників відтворювальних та продуктивних якостей маток–першоопоросок української м'ясної породи свиней та впливу на них віку та живої маси при першому продуктивному заплідненні. Встановлено, що мінімальний вік при першому заплідненні є 9 місяців за живої маси 130 кг, а оптимальний - 10-11 місяців за живої маси 140-150 кг.

Ключові слова: свиноматка, співвідношення статей, запліднення, жива маса, тривалість супорості.

Нині проблема ремонту та раціонального використання свиноматок у племінних та користувальних стадах ще далека від вирішення.

Питання про оптимальний вік та живу масу ремонтних свинок при першому заплідненні є дискусійним. Одні дослідники [1-3] рекомендують проводити перше парування ремонтних свинок при досягненні 100 - 120 кг, інші – [5-8] 130 – 150 кг, з живої маси 130 – 150 кг.

Більшість досліджень проведено на тваринах великої білої породи м'ясо-сального типу. Але на сьогодні породний генофонд свиней України змінився. З'явилися спеціалізовані м'ясні породи, створені вітчизняні м'ясні породи (українська та полтавська), які за своїми біологічними властивостями відмінні від свиней великої білої породи та інших порід м'ясо-сального напрямку продуктивності.

У зв'язку з цим важливим аспектом є вивчення продуктивності маток української м'ясної породи в залежності від їх віку та живої ваги при першому продуктивному заплідненні.

Матеріали та методи досліджень. Вивчення продуктивності маток у залежності від їх віку та живої маси при першому продуктивному заплідненні проводили у племзаводі української м'ясної породи агрофірми «Агро–Овен» Магдалинівського району Дніпропетровської області за методичною схемою, наведеною в табл. 1.

1. Схема досліджу

Дослідні групи	Кількість ремонтних свинок у групі, голів	Вік ремонтних свинок, дні	Жива маса ремонтних свинок, кг	Кнури, якими запліднювали дослідних свинок
Дослідна	12	216,0	101,7	Цепкий 417 Ценный 139 Цилиндр 255 Цон 1161
Дослідна	12	238,6	120,7	
Дослідна	12	281,5	131,4	
Дослідна	12	306,3	141,6	
Дослідна	12	338,0	152,4	

Для дослідів було відібрано 60 ремонтних свинок, з яких було сформовано п'ять груп. Ремонтні свинки усіх дослідних груп були аналогами за походженням, розвитком, породністю та станом здоров'я. Різниця була тільки з віком та живою масою при їх першому продуктивному заплідненні. Усі дослідні групи знаходились в умовах однакової годівлі, догляду та утримання.

Годували всіх піддослідних тварин повноцінними комбікормами, які були виготовлені на власному комбікормовому заводі і збалансовані за 26 елементами поживності. Тип годівлі був концентратний. Комбікорм складав 92-94 % від загальної поживності раціону. У літній період дослідні тварини отримували зелену масу (люцерну) по 2-3 кг на 1 голову за добу. Годівля була груповою. Свинки всіх піддослідних груп систематично користувались моціоном на вигульних майданчиках. Тривалість прогулянок у зимовий період становила від 1 до 2 годин на день, а влітку - від 4 до 6 годин. Утримували ремонтних свинок групами по 12 голів у станках стандартного типу. Площа станків та розмір годівниць були однаковими. Доглядала за піддослідними тваринами одна людина.

Охоту свиной виявляли методом „кнур-пробника”. Запліднювали їх природним способом, двократно одним и тем же хряком. Після запліднення свинок утримували в індивідуальних станках протягом трьох діб, а потім переводили до своєї групи. Поросились тварини в індивідуальних станках.

Результати досліджень. Результати досліджень свідчать, що вік і жива маса ремонтних свинок української м'ясної породи при їх першому продуктивному заплідненні впливають на продуктивність маток-першоопоросок, тривалість їх супоросного періоду, якість та співвідношення отриманих поросят (табл. 2-3).

2. Продуктивність маток при першому опоросі

Дослідні групи	Жива маса при першому заплідненні, кг	Вік при першому заплідненні, дні	Народилося поросят, голів			При відлученні			Збереженість, %
			всього	У том числі		кількість поросят, голів	середня маса гнізда, кг	середня маса 1 поросяти, кг	
				живих	мертвих				
Дослідна	101,7	216,0	8,2	8,0	0,2	6,3	44,4	7,0	78,8
Дослідна	120,7	238,8	8,5	8,2	0,3	6,8	48,3	7,1	82,9
Дослідна	131,4	281,5	9,3	9,0	0,3	8,2	66,2	8,1	91,1
Дослідна	141,8	306,3	9,7	9,5	0,2	8,6	70,2	8,1	90,5
Дослідна	152,4	338,8	9,8	9,7	0,1	9,1	71,4	8,1	93,8

3. Вплив віку та живої маси свинок при першому їх продуктивному заплідненні на тривалість супоросності маток-першоопоросок та співвідношення статі отриманих поросят

Дослідні групи	Тривалість супоросності, днів	Народилось поросят, голів			Співвідношення кнурців та свинок, %	
		всього	У тому числі		кнурців	свинок
			кнурців	свинок		
Дослідна	116,3	98	54	44	55,1	44,8
Дослідна	115,7	102	59	43	57,8	42,2
Дослідна	115,2	112	56	56	50,0	50,0
Дослідна	114,2	116	58	42	49,5	50,5
Дослідна	114,2	118	53	53	45,1	54,9

Свиноматки-першоопороски першої групи за всіма показниками продуктивності (багатоплідністю, кількістю відлучених поросят, їх живою масою) поступались іншим дослідним групам. Їх багатоплідність (кількість живих поросят при народженні) на 2,5-21,7 % була нижчою в порівнянні з аналогами 2-5 дослідних груп.

Різниця за цим та іншими показниками зростає в залежності від збільшення віку та живої маси ремонтних свинок при першому заплідненні. Найбільш суттєвими ці розбіжності були між першою, третьою, четвертою та п'ятою групами. Так, за багатоплідністю ця різниця становила 1,0- 1,7 поросяти (12,5-21,7 %; $P<0,05$); за кількістю відлучених поросят - на 1,9-2,8 голови (13,0-14,4 %, $P<0,05$); середньою масою поросят - на 1,1 кг (на 11,6 %, $P<0,05$); збереженістю на 12,3-15,5 %.

Різниця за всіма показниками продуктивності між матками першої та другої дослідних груп менш суттєва. За багатоплідністю вона складала 2,5 %, за кількістю відлучених поросят – 7,9 %, середньою масою поросят – 1,0 % та за збереженістю – 4,1 % (різниця за цими показниками не достовірна).

Матки другої групи на достовірну величину поступаються аналогам третьої, четвертої та п'ятої груп за багатоплідністю, кількістю та живою масою поросят при відлученні та їх збереженістю.

Це дає підґрунтя для припущення про те, що за фізіологічною зрілістю матки першої та другої груп близькі між собою, але суттєво відрізняються за цим показником від маток третьої і, особливо, четвертої й п'ятої дослідних груп.

Відмічено, що вік та жива маса ремонтних свинок при першому заплідненні впливають, також, на тривалість вагітності (супоросності) перевіряємих маток (маток-першоопоросок) та співвідношення статі їх приплоду (табл. 2).

Супоросний період у маток-першоопоросок першої групи був найтривалішим: на 0,6-2,1 доби більше, ніж у маток інших груп. Зі збільшенням віку маток і їх живої маси, при першому продуктивному заплідненні, тривалість супоросності знижується та стабілізується у віці 10-11 місяців, при досягненні живої маси 141,8 – 152,4 кг (4 та 5 групи).

На наш погляд, тривалість супоросності несе в собі великий об'єм інформації, яка вказує на біологічну зрілість організму ремонтних свинок, та готовність до наступної повноцінної продуктивності.

Тривалість супоросності маток фіксувалася і раніше в племінних документах племзаводів, племрадгоспів, племферм. Але у спеціальній літературі немає свідчень, що цей показник використовували як селекційну ознаку і вартісний показник.

Низьку продуктивність маток-першоопоросок, запліднених перший раз у віці 7 місяців з живою масою 100 кг, можна пояснити їх недостатньою фізіологічною зрілістю, несприятливим біологічним станом їх організму, пов'язаний, з одного боку, зі своїм ростом, а з іншого, ростом ембріонів. Ці два паралельно крокуючі біологічні процеси, на фоні недостатньої фізіологічної зрілості, створюють велику напруженість процесів обміну, а також погіршують біологічний стан їх організму. Цим можна пояснити і превалювання чоловічої статі їх приплоду. Це стосується і маток другої групи. Відомо, що за несприятливих умов народжується більше чоловічих особин.

Уперше відмічений нами вплив тривалості супоросності маток і співвідношення статей у їх приплоді, від віку та живої маси ремонтних свинок

при першому їх заплідненні, є цікавим для технології відтворення свиней української породи.

Висновки:

1. Для ремонтних свинок української м'ясної породи мінімальним віком, при першому заплідненні, є 9 місяців, з живою масою не менше 130 кг, а оптимальним – 10-11 місяців, з живою масою 140-150 кг.
2. Вік та жива маса ремонтних свинок, при їх першому продуктивному заплідненні, впливає на тривалість супоросності та співвідношення статей.

Бібліографічний список

1. Кондратьев П.М. Использование разовых свиноматок в пользовательном свиноводстве: Автореф. дис. ...канд. с.-х. наук. - Москва, 1968. – 20 с.
2. Лысогоров Д.В. Экономическая эффективность использования разовых свиноматок в промышленном производств: Автореф. дис. канд. с.-х. наук. – Краснодар, 1965.- 21 с.
3. Ухтверов М.П. Селекция свиней на продолжительность хозяйственного использования. - М.: Росагропромиздат, 1988 – 360 с.
4. Ухтверов М. П. Репродуктивные качества маток–первоопоросок. //Свиноводство .- 1996. - №4.-10 с
5. Степанов В.И., Михайлов Н.В. Свиноводство и технология производства свинины. – М.: Агропромиздат, 1991.-336 с.
- 6.Редькин А.П. Направление племенной работы в свиноводстве - // Животноводство.-1956.-№ 10.- 22-27 с.
- 7.Тревога И.А. Совершенствование племенного свиноводства в госплемзаводе "Венцы - Заря" Краснодарского края //Животноводство. – 1963.- № 9.- 24 – 28 с.
- 8.Баранников А.И. Продуктивность, естественная резистентность в зависимости от живой массы при отъеме Актуальные проблемы производства свинины.-1998

ПРОДУКТИВНОСТЬ СВИНОМАТОК В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ВОЗРАСТА И ЖИВОЙ МАССЫ ПРИ ПЕРВОМ ПРОДУКТИВНОМ ОПЛОДОТВОРЕНИИ

Н.В. Ляшенко, Институт животноводства УААН

В статье изложены результаты исследований показателей воспроизводительных и продуктивных качеств маток-первоопоросок украинской мясной породы свиней и влияния на их возраста и живого веса при первом продуктивном осеменении. Определено, что минимальный срок при первом оплодотворении 9 месяцев при живой массе 130 кг, а оптимальный -10-11 месяцев с живой массой 140-150 кг.

Ключевые слова: свиноматка; соотношение статей; оплодотворение; живая масса; продолжительность супоросности

FIRST-LITTER SOW PRODUCTION PERFORMANCE SUBJECT TO CHRONOLOGICAL AGE & LIVE WEIGHT.

Lyashenko N., the institute of animal science, UAAS

This article highlights the investigation results on reproductive & producing capacity of the first-litter sows of the Ukrainian bacon breed subject to chronological age & live weight. Breeding age proved to amount 9 months by 130kg live weight & optimal reproductive age equals 10-11 months by 140-150kg live weight.

Key words: sow, sex correlation, fertilization, live weight, pregnancy period